

Octavian-Dragomir Jora

**SPIRITUALITATE,
MATERIALITATE
ȘI PROPRIETATE**

*Cultura mea,
cultura ta,
cultura noastră,
cultura lor*

Colecția
Studia Praxeologica

**Editura ASE
București
2016**

Colegiu științific:

Prof. univ. dr. Constantin Munteanu-Gurgu

Prof. univ. dr. Cristian Valeriu Păun

Prof. univ. dr. Radu Cristian Mușetescu

Conf. univ. dr. Octavian-Dragomir Jora

Conf. univ. dr. Mihai-Vladimir Topan

Lect. univ. dr. Andreas Stamate-Ștefan

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Copyright © 2016, Editura ASE

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

Editura ASE

Piața Romană nr. 6, sector 1, București, România

cod 010374

www.ase.ro

www.editura.ase.ro

editura@ase.ro

Referenți:

Prof. univ. dr. Radu-Cristian Mușetescu

Conf. univ. dr. Mihai-Vladimir Topan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

JORA, OCTAVIAN-DRAGOMIR

Spiritualitate, materialitate și proprietate : cultura mea, cultura ta, cultura noastră, cultura lor / Octavian-Dragomir Jora. - București: Editura ASE, 2016

ISBN 978-606-34-0151-0

008

Editura ASE

Redactor: Livia Radu

Tehnoredactor: Emilia Velcu

Coperta: Simina Popescu

Autorul își asumă întreaga responsabilitate pentru ideile exprimate, pentru originalitatea materialului și pentru sursele bibliografice menționate.

Cuprins

<i>Introducere. CIVILIZAȚIA ECONOMICĂ A CULTURII</i>	9
--	---

Partea I PRAXEOLOGIE ȘI CULTURĂ – DESIGNUL –

<i>Capitolul 1. ECONOMIE ȘI CULTURĂ: „PRECEPTUM”</i>	23
1.1. Economia culturii (definițiile: cererea și oferta)	24
1.1.1. <i>Abundența de sensuri</i>	24
1.1.2. <i>Tributul rarității</i>	30
1.1.3. <i>Destine paralele</i>	36
1.1.4. <i>Și intersecții</i>	37
1.2. Economia în cultură (material versus spiritual)	38
1.2.1. <i>Libertate prin livresc</i>	39
1.2.2. <i>Mici și mari ecranări</i>	43
1.3. Cultura economiei (tehnocrație în democrație)	47
1.3.1. <i>„Zorii”: Salamanca și scolasticismul libertății</i>	47
1.3.2. <i>„Amiezile”: cu Adam, armoniștii și austriecii</i>	48
1.3.3. <i>„Amurgurile”: Nobel-ul și ironia matematicii</i>	50
1.4. Cultura economicului (de la a priori la aporie)	53
1.4.1. <i>„Laboratorul societal”</i>	54
1.4.2. <i>Și „globul din cristal”</i>	57
<i>Capitolul 2. VALOARE ȘI CULTURĂ: „PERCEPTUM”</i>	63
2.1. <i>Valoarea culturală – „dezmembrămintele” ei</i>	64
2.2. <i>(In)ecuația valorii: culturalul \leq / \geq economicul</i>	67
2.3. <i>Retur la praxeologie și subiectivismul valorii</i>	67
2.4. <i>Ce mai salvăm din ideea de valoare culturală?</i>	70

CUPRINS

<i>Capitolul 3. CAPITAL ȘI CULTURĂ: „PROJECTUM”</i>	74
3.1. Felurile capitalului – taxonomia tradițională.....	75
3.2. „Specificitatea” bunurilor de capital cultural.....	76
3.3. Retur la teoria capitalului și la întreprinzător	78
3.4. Ce mai rămâne din ideea de capital cultural?	81
<i>Capitolul 4. DURABILITATE ȘI CULTURĂ: „PERPETUUM”</i>	84
4.1. Dezvoltarea durabilă – dezvoltarea conceptului.....	85
4.2. Durabilitatea culturală, într-un cvartet de cadre	87
4.3. Retur la logica durabilității și cheia proprietății.....	90
4.4. Ce mai păstrăm în ideea durabilității culturale?	92

Partea a II-a PROPRIETATE ȘI CULTURĂ – EDIFICIUL –

<i>Capitolul 5. PROPRIETATEA: CULTURA „ORDINII DE DREPT”</i>	97
5.1. Proprietatea: condițiile etice ale eficienței	98
5.1.1. <i>Eficiență da, totuși pentru ale cui scopuri și cu ale cui mijloace?</i>	98
5.1.2. <i>De ce nici moralitate, nici legalitate nu rimează cu agresivitate?</i>	101
5.2. Buna (con)viațuire: utilitar, natural, discursiv	104
5.2.1. <i>Etica misesiană a piețelor libere binefăcătoare</i>	104
5.2.2. <i>Etica rothbardiană a descoperirii legității firii</i>	106
5.2.3. <i>Etica hoppeiană a autenticității argumentării</i>	109
5.3. Analiza a priori, contrafactuală, a proprietății	111
5.3.1. <i>Caracterul contrafactual al teoriei economice</i>	111
5.3.2. <i>Caracterul contrafactual al logicii aproprierii</i>	113
5.4. Facerea, desfacerea și refacerea proprietății	115
5.4.1. <i>Pozitivism legal și drept natural</i>	116
Etimologie și definiția dreptului; Timologie și descoperirea legii; Proprietate și pozitivism etatist; Liberă exprimare și proprietate	
5.4.2. <i>Proprietatea: bunuri private și bunuri publice</i>	123
Resurse private, nevoi publice; Guvernarea activelor culturale; Gestiune la limita public-privat	
5.4.3. <i>Proprietatea: tangibil și intangibil (intelectual)</i>	129
Patentul, cleștele inovării?; Dreptul demiurgic de autor	

<i>Capitolul 6. PATRIMONIUL: BUNURILE ȘI BINELE CULTURII</i>	139
6.1. Conștiința patrimoniului	140
6.1.1. <i>Experiență universală</i>	142
Evoluție istorică; Exemplul francez	
6.1.2. <i>Legiferare românească</i>	145
Servituți legale; Privilegii legale	
6.2. Circulația patrimoniului	150
6.2.1. <i>Proprietatea culturală – publică sau privată?</i>	151
Soluția ONG: cadru privat și non-profit; Soluția privatizării directe a patrimoniului; Soluția voluntariatului, ca acțiune privată; (Anti-) sinergii investiționale public-private	
6.2.2. <i>Protecționism sau liber-schimbism cultural?</i>	156
„Tranșlația” și „traducerea” patrimoniului; Comerț și contrabandă cu artefacte; Migrația artei și sedentarismul culturilor; Breviar de acorduri internaționale: viziunile „Haga 1954” și „UNESCO 1970”	
 <i>Capitolul 7. PIAȚA IDEILOR: „CODURI SURSĂ” ALE CULTURII</i>	169
7.1. Mapamondul ideilor: „lumile” lui K. Popper	170
7.2. Metabolismul ideilor: „republica” lui M. Polanyi	173
7.3. Motricitatea ideilor: „coordonarea” lui F. Hayek	176
7.4. Miracolul ideilor: „rev(ela/olu)ția” lui D. McCloskey	179
7.5. Mediatizarea ideilor: „ocalele” lui R. Coase	182
7.6. Marketizarea ideilor: „moralitatea” lui M. Sandel	185
7.7. Mimetismul ideilor: „cezura” lui T. Maiorescu	188
7.8. Metrica ideilor: „scientometria” lui „X. Științulescu”	190
 <i>Capitolul 8. PARABOLELE CONT(R)ACTELOR ÎNTRE CULTURI</i>	197
8.1. Cultură și casus belli: degenerarea	198
8.1.1. <i>Conflictul cultural: tălmăcirea diversificată</i>	200
Neamul; Altarul; Leagănul	
8.1.2. <i>Conflictul cultural: o răstălmăcire unificată</i>	204
Libertatea privată și proiectul comun; „Pământuri sfinte”, „cărbune și oțel”	
8.2. Cultură și cosmo-polis: regenerarea	210
8.2.1. <i>Globalizarea dată în (pre)judecată</i>	211
8.2.2. <i>Instanța culturii, tot în pronunțare</i>	213
 <i>Concluzii. ÎNVĂȚĂMINTE DINCOLO DE CULTURA ROMÂNĂ</i>	219
 <i>Bibliografie</i>	225